

Protokół

56. posiedzenia. I. Sesijsi IX. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 16. października 1909.

Początek o godzinie 10 minut przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy JE. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Stanisław Henryk hr. Badeni, Jan Wasung, Zacharyasz Skwarko.

Obecnych posłów 138.

Ze strony Rządu: JE. c. k. Namiestnik dr. Michał Bobrzyński i c. k. Rada dworu Jan Czeżowski.

Marszałek konstataje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół 51 posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół 55 posiedzenia złożony jest w biurze sejmowem do przejrzania.

Sekretarz St. Henryk hr. Badeni odczytuje spis petycji, wniesionych po dzień 16. października 1909 roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Wydziałowi krajowemu L. s. 5208 — 5213, 5240, 5242, 5243, 5250, 5252, 5253.

Komisji szkolnej L. s. 5214—5220.

Komisji petycyjnej L. s. 5234.

Komisji administrac. L. s. 5221, 5222, 5227—5233, 5235, 5237—5239, 5241.

Komisji prawniczej L. s. 5223.

Komisji drogowej L. s. 5224, 5236.

Komisji reformy wyborczej L. s. 5225, 5226.

Po odczytaniu petycji L. s. 5217 gminy Starunii o założenie gimnazjum ruskiego w Nadwornie przemawia p. Makuch popierając tę petycję.

Sekretarz p. Stanisław Henryk hr. Badeni odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interpelacji.

Sekretarze pp. Stanisław Henryk hr. Badeni, a następnie Skwarko odczytują zgłoszone interpelacje, które opiewają:

I n t e r p e l a c y a

w sprawie nauczycieli Karola Notza i Hawlickiego o wytoczenie im śledztwa

dyscyplinarnego i ukarania za artykuły pomieszczone w prasie o ustroju szkolnym.

I. Rada szkolna krajowa reskrypcją z dnia 9. lipca 1900 wytoczyła Karolowi Notzowi nauczycielowi w Turce śledztwo za artykuł p. t.: „O drugiej ankiecie szkolnej słów kilkorob” (nr. 302 Kuryera Lwowskiego).

Rada szkolna okręgowa pismem z dnia 24. sierpnia 1909 powiadomiła o p. Karola Notza polecając mu by do 1. września b. r. przedłożył na swe usprawiedliwienie na podane mu zarzuty.

P. Karol Notz prosił o przedłużenie terminu wyznaczonego na usprawiedliwienie. W odpowiedzi zaś na to w kilka dni został zasuspendowany i ograniczony do $\frac{2}{3}$ poborów służbowych.

II. Nauczyciel Hawlicki z Żaruowej (pow. Strzyśów) został ukarany odebraniem dodatku 5-letniego i uznaniem roku służby za naganny za artykuł w „Hazecie ludowej o 2 typowych Seminarjach“.

Podpisani uważają wytoczenie śledztwa i karanie nauczycieli za artykuły w prasie pomieszczone, które nie uległy konfiskacie a przytem nie karygodnego nie zawierały za naruszenie swobody przekonań i bezprawne postąpienie dlatego też zapytuję JE. Pana Namiestnika:

1) Czy znane Mu są te oba wypadki?

2) Co zamierza uczynić, by wypadki takie na przyszłość nie miały miejsca.

Interpelant:
Wasung w. r.

Skołyszewski, Krężel, Bojko, Skwarko, Winniczuk, Bernadzikowski, Ptak, Styła, Witos, Cipser, Myjak, Bandrowski, Tracz, Makuch.

I n t e r p e l a c y a.

p. Oleśnickiego i tow. do c. k. Rządu w sprawie bezprawnego orzeczenia c. k.

starostwa w Samborze co do konkurencji cerkiewnej w Waniowicach.

Dnia 20. grudnia 1907 roku uchwalił komitet cerkiewny w Waniowcach restaurację cerkwi.

Uchwałę tę udzieloną przez Konsystorz c. k. starostwu w Samborze, starostwo to oozeczeniem z dnia 10. kwietnia 1909 L. 726/09 z przyczyny, że okres wyborczy komitetu minął 4. sierpnia 1902 r. przeto uchwały jego nie mogą być prawomocne.

Pomijamy, że referent starostwa nawet nie czytał widać aktów, bo w orzecznictwie jest mowa o restauracji probostwa, a w rzeczywistości chodzi o restaurację cerkwi.

Ale orzeczenie to samo w sobie monstrualne, bo powiada, że okres czynności komitetu cerkiewnego kończy się z pennym z góry oznaczonym dniem bez względu, czy jest komu dalej te czynności prowadzić czy nie.

Orzeczenie te robi przerwę czasu od 4. sierpnia 1902 do dziś w sprawach administracji cerkiewnej, a c. k. starostwo w Samborze jakby na kpiny — mimo że mu wiadomy fakt, że należy zarządzić nowe wybory komitetu cerkiewnego, więcej jak 7 lat nie robi zadawalnia się tem, że znosi uchwały urzędującego komitetu, oraz pociesza że ukonstytuowanie nowego komitetu w toku, co dotąd miejsca nie miało.

Wobec naprowadzonych faktów raportujemy c. k. Rząd:

Czy skłonny jest znieść z urzędu nie prawne oozeczenie c. k. starostwa w Samborze z dnia 10. kwietnia 1909 L. 626/09?

Czy skłonny jest polecić c. k. starostwu w Samborze, aby bezzwłocznie zarządziło wybór nowego komitetu cerkiewnego?

Interpelant:
Oleśnicki w. r.

Kiweluk, Kołpaczkiewicz, Sodomra, Tracz, T. Staruch, Hanczakowski, Kry-sowały, A. Staruch, Lewicki, Makuch, Winniczuk, Kurowiec, Skwarko, Sandulak.

I n t e r p e l a c y a

p. Dumki i tow. do Wysokiego Wydziału krajowego w przedmiocie nieprawidłowości przy sprzedaży soli w Szczytowiecach i innych miejscowościach pow. Zaleszczyki.

Z pow. zaleszczyckiego donoszą mieszkańcy podpisanym co następuje:

Na powiat zaleszczycki mają dostawę soli jakiś żydek i pan z „wydziału“, a tę dostawę wykonują tak, że wiecznie brak soli, nieraz całymi miesiącami i właśnie teraz także niema soli a to już od miesiąca.

Kiedy naprzykład towarzystwo: Rusko narodnyj dom w Szczytowiecach posyła po sól, to hurtownicy nie dają więcej jak pół setki tak, że to wystarcza na jeden dzień, a na drugi dzień znowu posyłaj furę, płać roгатki etc. etc.

Często dla braku soli wracają fury z niczem, bo trafiało się tak „Narodnemu domowi“ w Szczytowiecach jak i innym gminom.

Towarzystwo „Narodnyj dom“ w Szczytowiecach prowadzi sklep, jest zarejestrowane, prosiło już Wydział krajowy o koncesję na hurtowną sprzedaż soli, dla swej wsi i sąsiednich, oraz prosiło o pozwolenie brać sól prosto z saliny w Kosowie, ale Wydział krajowy nie pozwolił tylko dla gminy Szczytowiece, a do tego po tak wysokiej cenie, że cena wychodziła o wiele wyższa jak u żydów w Korolówce.

Czy to ma być ochroną interesów konsumentów włościan, aby całe gminy cierpiały z powodu tego, aby jacyś hałpasy nabijali sobie kieszenie.

Wobec tego zapytujemy Wysoki

Wydział krajowy, pod którego ręką stoi sprzedaż soli.

Czy skłonny jest Wysoki Wydział krajowy poczynić zarządzenia, aby sklep Towarzystwo „Ruski narodny Dom“ w Szczytowiecach bezzwłocznie otrzymał hurtowną sprzedaż soli dla siebie i sąsiednich gmin, oraz aby cena soli była prawidłowo oznaczona?

Czy Wysoki Wydział krajowy skłonny jest poczynić zarządzenia, aby ludność powiatu zaleszczyckiego nie cierpiała z powodu braku soli spowodowanego przez niedbalstwo obecnych hurtowników?

Interpelant:
Dumka w. r.

Skwarko, A. Staruch, T. Staruch, Kurowiec, Winniczuk, Krysowały, Hanczakowski, Tracz, Sodomora, Oleśnicki, Makuch, Lewicki, Sandulak, Senyk, Kołpaczkiewicz.

I n t e r p e l a c y a

p. Kurowca i tow. do c. k. Rządu w sprawie lekceważenia ruskiej mowy przez c. k. sąd powiatowy w Wojniłowie a w szczególności przez c. k. radcę i naczelnika sądu w Wojniłowie powiatu kałuskiego.

Od czasu kiedy naczelnikiem sądu powiatowego w Wojniłowie stał p. Marya Foutani, w c. k. sądzie w Wojniłowie zapanowały czasy dla ruskiej ludności dla ich tuczyć narodowych niemożliwa — prawa ruskiej mowy zostały zniesione — bo całe urządowanie prowadzi się wyłącznie w języku polskim, wezwania, wyroki wydaje się wyłącznie w polskiej mowie, z tej przyczyny zapanowało w ruskiej ludności silne zaniepokojenie i oburzenie do tego stopnia, że na dzień 10. października 1909 zwołano powszechny wiec w Wojniłowie, na którym delegaci wszystkich gmin wojniłowskiego sądowego okręgu stanowczo zaprotestowali prze-

ciw postępowaniu prezydium c. k. sądu w Wojniłowie.

Poświadczą to następujący panowie : Jurko Hadzarowski, Nykoła Durbak, Hnat Borysyk, mieszczenie z Wojniłowa, Józef Hanuszczak z Dołpotowa.

Podpisani zapytują c. k. Rząd, co zarządzi, aby prawa ruskiej mowy były przez c. k. sąd w Wojniłowie szanowane i postanowienia ustawowe były zachowywane?

Interpelant :
J. Kurowiec w. r.

Kiweluk, Oleśnicki, Dumka, Sodomora, Korol, Winniczuk, Krynowaty, Makuch, A. Staruch, T. Staruch, Lewicki, Sandulak, Skwarko, Myroniuk-Zajaczuk.

I n t e r p e l a c y a

p. Makucha i tow. do c. k. Namiestnika jako prezydenta c. k. Rady szkolnej w sprawie braku druków na ruskie świadectwa dla szkół ludowych.

Już kilka zarządów szkół zwróciło się do księgarni tow. im. Szewczenki o druki na ruskie kwartalne świadectwa dla szkół ludowych, na co otrzymali odpowiedź, że nakład wyczerpany.

Ponieważ świadectwa takie są konieczne i to bezzwłocznie potrzebne, przeto zażyjemy c. k. Rząd:

Czy skłonny jest c. k. Rząd jako władza zarządzająca sprawami szkolnymi bezzwłocznie zarządzić nakład druków na świadectwa szkolne w języku ruskim.

Interpelant :
Makuch w. r.

Kiweluk, Sandaluk, Kurowiec, Oleśnicki, Myroniuk-Zajaczuk, T. Staruch, A. Staruch, Dumka, Skwarko, Lewicki, Korol, Sodomora, Winniczuk, Tracz.

Marszałek oznajmia, że odczytane interpelacje odstąpi p. Komisarzowi

rzadowemu, względnie Wydziałowi krajowemu.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest:

Sprawozdanie komisji budżetowej o wnioskach nagłych o udzielenie zapomogi dla pagorzalców: pp. Bisa i tow. w gminie Łaszyna, Senyka i tow. w gminie Niemiacz, Oleśnickiego i tow. w gminie Tytownicy, Korola i tow. w gminie Tuczapy, Senyka i tow. w gminie Żydaczów, ks. Czartoryskiego i tow. w gminie Piskorowice i St. Hen. hr. Badeniego dla gminy Dobropole.

Sprawozdawca p. Niezabitowski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Sejm przeznaczą dla pogorzalców w wyż wymienionych gminach kwotę 3.000 K do rozdziału przez Wydział krajowy.

Wydatkiem tym obciąża się budżet z roku 1909.

Izba bez rozprawy uchwała ten wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji podatkowej o nagłych wnioskach posła Adama i tow. do L. 4855/09 i posła Lewickiego i tow. do L. 4580/09 co do nieprawego opodatkowania przez władze skarbowe stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Sprawozdawca p. Schätzel odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Wzywa się c. k. Rząd, aby wydał właściwym organom skarbowym odpowiadającą duchowi ustawy z 25. października 1896 L. 220 Dz. u. p. interpretację, która by zapewniła stowarzyszeniom zarobkowym i gospodarczym korzystanie z tych ulg podatkowych, które im przyznała ustawa w § 85 z 25. paź-

dziennika 1896 Nr. 220 Dz. p. p. i unie-
możliwiła, aby w praktyce wykonywa-
no tę ustawę wbrew intencjom, jakie
kierowały ustawodawcą przy jej uchwa-
leniu.

Izba bez rozprawy uchwała ten
wniosek.

Następuje:

S p r a w o z d a n i e

komisji gospodarstwa krajowego o wnio-
sku posła dr K. Paygerta z 28. września
b. r. w sprawie wezwania c. k. Rządu,
by przedłużył ważność refakcyi spiry-
tusowej.

Sprawozdawca p. Julian Brunicki
uwolniony na wniosek sekretarza p.
Urbańskiego od czytania sprawozdania
odczytuje następujące wnioski komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, by refakcyi
przyznawanej dotychczas dla transpor-
tów spirytusu przeznaczonego do eks-
portu, po za granice państwa i do wy-
wozu do krajów alpejskich udzielał
i nadal a tem samem by termin nazna-
czony na 31. grudnia 1909 w Nr. 75
z b. r. dziennika rozporządzeń kolej-
owych przedłużył na razie, jak zwykle,
do końca kampanii tj. do 31. sierpnia
1910.

Izba bez rozprawy uchwała ten
wniosek komisji.

Następuje:

Dalszy ciąg rozprawy nad sprawo-
zdaniem komisji budżetowej o wniosku
nagłym p. Laskowskiego i tow. w spra-
wie sanacyi finansów krajowych i o
przedłożeniu rządowem, tyczącem uwol-
nienia podatku osobisto-dochodowego,
wprowadzonego ustawą państwową z
dnia 25. października 1896 Nr. 220 dz.
pr. p. od wszelkich dodatków, od pod-
legających kompetencji ustawodawstwa
krajowego.

Przemawia sprawozdawca p. Mi-
lewski.

Izba przystępuje do rozprawy szcze-
gółowej.

Marszałek uprasza, by mowcy, któ-
rzy otrzymają głos w rozprawie szcze-
gółowej, zechcieli uwzględnić różnicę,
jaka istnieje między rozprawą ogólną a
szczegółową.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm, zastrzegając się przeciw o-
pieraniu całej akcyi, zmierzającej do sa-
nacyi finansów państwowych i krajow-
wych, prawie wyłącznie na podwyższe-
niu podatku od wódki, domaga się aby
cała podwyżka podatku od wódki była
przeznaczona jak w roku 1901, dla
skarbow krajowych.

Marszałek otwiera rozprawę nad
tym wnioskiem komisji.

Przemawia p. Stefczyk.

Przemawia p. Tadeusz Cieński.

Po zamknięciu rozprawy p. spra-
wozdawca zrzeka się głosu.

Izba uchwała wniosek I komisji.

Sprawozdawca czyta:

II. Sejm wzywa Rząd, ażeby bez
względu na to, w jakich rozmiarach o-
becnie przeprowadzoną będzie zamie-
rzona państwowa reforma skarbową,
zapewni w jak najkrótszym czasie moż-
ność sanacyi finansów krajowych, prze-
znaczając dla akcyi na ten cel na pier-
wszy rok fundusze przynajmniej w tej
wysokości, w jakiej były przyznane
w ostatnim projekcie rządowym z 28.
kwietnia 1909, oraz zapewniając dalszy
ich wzrost.

Izba uchwała bez rozprawy wnio-
sek II. komisji.

P. Milewski w zastępstwie sprawozdawcy p. Starzyńskiego czyta:

U s t a w a

z dnia o uwolnieniu podatku osobisto-dochodowego wprowadzonego ustawą państwową z dnia 25. października 1896 dz. ust. państwa Nr. 220, od wszelkich dodatków, podlegających kompetencji ustawodawstwa krajowego.

Za zgodą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Moc obowiązującą ustawy z dnia 24. czerwca 1898 (dr. ust. kraj. Nr. 75) o uwolnieniu podatku osobisto-dochodowego wprowadzonego ustawą państwową z 25. października 1896 Nr. 220 dz. pr. p. od wszelkich dodatków, podlegających kompetencji ustawodawstwa krajowego, przedłuża się niniejszem do końca r. 1917 pod tym warunkiem, że do tego czasu:

1. opusty podatków realnych po myśli art. V. do XII. ustawy z dnia 25. października 1896 (dz. u. p. Nr. 220) będą nieprzerwanie trwały lub też zostaną zastąpione definitywnem ustaleniem wymiaru podatków realnych po myśli art. XII. powołanej ustawy, i że

2. przysługujące funduszowi krajowemu w myśl art. V. do XII. ustawy z dnia 25. października 1896 (dz. u. p. Nr. 220), przekazane będzie trwało lub też będzie zastąpionem innego rodzaju dodatkami rocznymi z funduszków państwowych, których wysokość nie może być mniejszą od przekazania z r. 1908.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Art. I.

Moc obowiązującą ustawy z dnia 24. czerwca 1898 (dz. ust. kr. Nr. 75) o uwolnieniu podatku osobisto-dochodowego wprowadzonego ustawą państwową z 25. października 1896 Nr. 220 dz. pr. p. od wszelkich dodatków podlegających kompetencji ustawodawstwa krajowego, przedłuża się niniejszem do końca r. 1917 pod tym warunkiem, że do tego czasu

1. opusty podatków realnych po myśli art. V. do XII. ustawy z dnia 25. października 1896 (dz. u. p. Nr. 220) będą nieprzerwanie trwały lub też zostaną zastąpione definitywnem ustaleniem wymiaru podatków realnych po myśli art. XII. powołanej ustawy, i że

2. przysługujące funduszowi krajowemu w myśl art. V. do XII. ustawy z dnia 25. października 1896 (dz. u. p. Nr. 220) przekazanie będzie trwało lub też będzie zastąpionem innego rodzaju dodatkami rocznymi z funduszków państwowych, których wysokość nie może być mniejszą od przekazania z r. 1908.

Izba uchwała bez rozprawy art. I. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Izba uchwała bez rozprawy art. II. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

U s t a w a

z dnia o uwolnieniu podatku osobisto-dochodowego wprowadzonego ustawą państwową z dnia 25. października 1896 Dz. ust. państwa Nr. 220, od wszelkich dodatków, podlegających kompetencji ustawodawstwa krajowego.

Za zgodą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Izba uchwała bez rozprawy tytuł i ustęp ustawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy, przystąpić do trzeciego czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji dla reformy wyborczej o wniosku p. Terfila i tow. w sprawie trwałego urzędowania komisji sejmowej dla reformy wyborczej.

Sprawozdawca p. Loewenstein i wolniony na wniosek sekretarza p. Urbuńskiego odczytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . 1909, dotycząca sposobu obradowania nad zmianą statutu krajowego i ordynacji wyborczej sejmowej dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§ 1.

Komisja dla reformy wyborczej wybrana przez Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, celem obradowania nad zmianą statutu krajowego i ordynacji wyborczej sejmowej, może w czasie trwania obecnego peryodu sejmowego spełniać swe czynności także po zamknięciu sesji Sejmu lub podczas jego odroczenia.

§ 2.

Zakres działania tej komisji odnosi się tylko do obradowania nad zmianą statutu krajowego i ordynacji wyborczej sejmowej, a to w granicach zakreślonych regulaminem dla Sejmu krajowego.

Skoro komisja urzędująca w czasie zamknięcia lub odroczenia Sejmu ukończy swe czynności, zamknie ją Marszałek krajowy.

Z mocy osobnego Najwyższego rozporządzenia może zamknięcie lub odroczenie komisji także nastąpić przed ukończeniem jej czynności.

§ 3.

Komisja zamknięta z powodu ukończenia swych czynności (§ 2 al. 2) lub odroczenia Najwyższem rozporządzeniem może na najbliższej sesji podjąć napowrót swe czynności, skoro ją Sejm odrębną uchwałą do tego powoła.

W takim razie wejdą znowu w zastosowanie przepisy §§ 1 i 2.

Komisja zamknięta w drodze Najwyższego zarządzenia nie może napowrót podjąć swych czynności.

§ 4.

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§ 5.

Wykonanie tej ustawy poruczam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Jaworski.

Przemawia p. Oleśnicki.

Przemawia p. Kozłowski.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy ogólnej na wniosek p. Bandrowskiego.

Marszałek wzywa zapisanych do głosu „za“ wnioskiem komisji posłów

pp. Korola, Tertila, Rutowskiego, Leo, Stojalowskiago, Landaua, Federowicza, Adama, Stapińskiego, Hanczakowskiego, Pawlewskiego, Merunowicza, Sałę, Słyłę, Krężła, Skołyszewskiego, Skwarkę Schätzla i Jedynaka do wyboru mowcy generalnego.

Przemawia zapisany do głosu „przeciw” wnioskowi komisji p. Witos.

Przemawia generalny mowca „za” wnioskiem komisji p. Leo.

Przemawia sprawozdawca p. Loewenstein.

Marszałek konstatuje, że w Izbie jest 121 posłów, zatem wymagany komplet kwalifikowany.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

§ 1.

Komisja dla reformy wyborczej wybrana przez Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim, celem obradowania nad zmianą statutu krajowego i ordynacji sejmowej, wyborczej może w czasie trwania obecnego peryodu sejmowego spełniać swe czynności także po zamknięciu sesji Sejmu lub podczas jego odroczenia.

Marszałek otwiera rozprawę i udziela głosu p. Tertilowi.

P. Tertil zrzeka się głosu.

Przemawia p. Korol.

Przemawia p. Jaworski i wnosi następujące poprawki:

1) W § 1 opuścić słowa: „po zamknięciu sesji Sejmu lub podczas jego odroczenia” a dodać słowa: „podczas odroczenia Sejmu”; oraz dodać ustęp drugi: „Dla każdego członka komisji wybiera Sejm zastępcę”.

2) W po pierwszym ustępie § 2 dodać następujący ustęp nowy jako drugi

z rzędu: „obradę komisji są tajne”. W ustępie drugim § 2 opuścić słowa: „zamknięcia lub”

3) w § 3 w ustępie pierwszym opuścić słowa: „na najbliższej sesji”.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca przyjmuje te poprawki p. Jaworskiego.

Marszałek wzywa p. sprawozdawcę do odczytania §§ 1—3 w zmienionem według poprawek p. Jaworskiego brzmieniu, przyjętem przez komisję.

Sprawozdawca p. Loewenstein czyta:

§ 1.

Komisja dla reformy wyborczej wybrana przez Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim, celem obradowania nad zmianą statutu krajowego i ordynacji wyborczej sejmowej, może w czasie trwania obecnego peryodu sejmowego spełniać swe czynności także podczas odroczenia Sejmu.

Dla każdego członka komisji wybiera Sejm zastępcę:

Izba uchwala § 1 w powyższem brzmieniu.

Marszałek konstatuje, że Izba uchwaliła ten § 1 w obecności $\frac{1}{4}$ części wszystkich posłów Sejmu. większości $\frac{2}{3}$ części obecnych posłów.

Sprawozdawca czyta:

§ 2.

Zakres działania tej komisji odnosi się tylko do obradowania nad zmianą statutu krajowego i ordynacji wyborczej sejmowej, a to w granicach określonych regulaminem dla Sejmu krajowego.

Obrady komisji są tajne.

Skoro komisja urzędująca w czasie odroczenia Sejmu ukończy swe czynności, zamknie ją Marszałek krajowy.

Z mocy osobnego Najwyższego rozporządzenia może zamknięcie lub odroczenie komisji nastąpić także przed ukończeniem jej czynności.

Marszałek otwiera rozprawę.

Przemawia p. Stapiński.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca zrzeka się głosu.

Izba uchwała § 2 w powyższym brzmieniu.

Marszałek stwierdza, że § ten został uchwalony w obecności $\frac{3}{4}$ części wszystkich posłów Sejmu, większością $\frac{2}{3}$ części obecnych posłów.

Sprawozdawca czyta:

§ 3.

Komisja zamknięta z powodu ukończenia swych czynności (§ 2 al. 2) lub odroczone Najwyższym rozporządzeniem może podjąć napowrót swe czynności, skoro ją Sejm odrębną uchwałą do tego powoła.

W takim razie wejdą znowu w zastosowanie przepisy §§ 1 i 2.

Komisja zamknięta w drodze Najwyższego zarządzenia nie może napowrót podjąć swych czynności.

Marszałek otwiera rozprawę.

Przemawia p. Leo.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca zrzeka się głosu.

Izba uchwała § 3 w powyższym brzmieniu.

Marszałek stwierdza, że § 3 został uchwalony w obecności $\frac{3}{4}$ części posłów Sejmu większością, $\frac{2}{3}$ części obecnych posłów.

Sprawozdawca czyta:

§ 4.

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Izba uchwała bez rozprawy § 4 zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek stwierdza, że § 4 został uchwalony w obecności $\frac{3}{4}$ części posłów Sejmu, większością $\frac{2}{3}$ części obecnych posłów.

Sprawozdawca czyta:

§ 5.

Wykonanie tej ustawy poruczam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Izba uchwała bez rozprawy § 5 zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek stwierdza, że § 5 został uchwalony w obecności $\frac{3}{4}$ części posłów Sejmu, większością $\frac{2}{3}$ części obecnych posłów.

Sprawozdawca czyta:

U s t a w a

z dnia 1909, dotycząca sposobu obradowania nad zmianą statutu krajowego i ordynacji wyborczej sejmowej dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Izba uchwała bez rozprawy tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek stwierdza, że tytuł i wstęp ustawy zostały uchwalone w obecności $\frac{3}{4}$ części posłów Sejmu, większością $\frac{2}{3}$ części obecnych posłów.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania tej ustawy bez czytania, uchwała Izba powyższą ustawę w trzecim czytaniu bez czytania.

Marszałek stwierdza, że ustawa uchwalona została w obecności $\frac{3}{4}$ części

ogólnej liczby posłów, większością $\frac{2}{3}$ obecnych posłów Sejmu.

Marszałek udziela głosu JE. p. Namiestnikowi.

Przemawia JE. c. k. Namiestnik dr. Michał Bobrzyński i odracza z mocy Najwyższego upoważnienia I. sesję IX. peryodu Sejmu galicyjskiego.

Marszałek oznajmia, że protokół 55 posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesione przeciw niemu żadnych za-

rzutów, i wzywa sekretarza p. Urbańskiego do odczytania protokołu 56 posiedzenia.

Sekretarz p. Urbański odczytuje protokół 56 posiedzenia, który Izba bez rozprawy zatwierdza.

Marszałek zamyka posiedzenie i wznosi okrzyk na cześć Najjaśniejszego Pana, który to okrzyk Izba trzykrotnie powtarza.

Koniec posiedzenia godzina 1 minut 5 po południu.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański w. r.

Stanisław Henryk Badeni w. r.